

Fólkaflokkurin hevur ein trupulleika

Oddagrein

FÓLKAFLOKKURIN hevur altíð havt ein trupulleika, nevniliga Óla Breckmann. Nú Óli Breckmann sjálvur hevur fingið ein nýggjan trupulleika á fólkatingi, má sigast, at trupulleikin hjá fólkaflokkinum er vorðin so mikil stóri. Talan er um ein so álvarsigan trupulleika, at flokkurin kemur heilt at missa sitt trúvirði, ger hann ikki av at taka støðu til og avgreiða henda trupulleikan. Tá danska stjórnin við javnaðarflokkinum á odda fekk endaligu góðkenningina fyrri avtaluna við Føroyar í farnu viku, vildu Vinstriflokkurin og teir konservativu ikki atkvøða fyrri avtaluni.

FØROYSKI stuðulin hjá teimum konservativu og teimum borgarligu sum heild, Óli Breckmann fekk sostatt ikki sínar egnu flokkskammaratar á Christiansborg at atkvøða fyrri avtaluni, sum hannsjálfur hevur brúkt nógv orku at rósa sær av og gera til sína. Hvussu oftani hava vit ikki hoyrt sama ÓB taka til orðanna í seinastuni, at av tí at hann nú er í so góðum hýri fer hann ikki at fella eina sosialistiska stjórn. Nú hevur pípan í hansara egna flokki í Danmark, bráðliga fingið eitt heilt nýtt ljóð. Nú vendir flokkurin hjá Óla Breckmann sær ímóti sama. Hetta er trupulleikin, sum ikki bara ÓB hevur fingið, hetta er trupulleikin, sum fólkaflokkurin við m.a. ÓB á odda hevur fingið. Tí hvussu kann sami ÓB, sum gevur sær æruna av, at avtalan fekkst, aftur fara í part við teimum konservativu ímóti tí stjórn, sum gjørdi somu avtalu við Breckmann & Co?

TAD verður tí ómetaliga áhugavert at fylgja leikinum hjá Óla Breckmann á fólkatingi komandi mánaðir. Hann boðaði frá, at hann fór ikki at atkvøða ímóti stjórnini um Hvítusunnupakkan, tí hon hevði givið føroyingum eina so góða avtalu og hann hevur eisini sagt, at kanska fór hann at vera „í góðum lag“ nakað afturat og ikki beinanvegin at venda tí sosialistisku stjórnini bakið! Nú teir konservativu ikki vilja góðkenna Føroyaavtaluna, so eigur hetta at fáa ta avleiðing - um nakar sum helst stoltleiki, nokur virðing og nokur sunn fornuft er til - at tíðin, tá ÓB atkvøddi saman við teimum konservativu er soga. Nú má ÓB gera eins og hin føroyski fólkatingsmaðurin: nevniliga lata vera við at leggja seg út í danskan innanríkispolitikk.

IKKI bert Óli Breckmann hevur fingið enn ein trupulleika. Allur fólkaflokkurin við lögmanni á odda, hevur fingið ein trupulleika. Eftir at Konservativu flokkurin ikki vildi atkvøða fyrri avtaluni hjá eitt nú Anfinni Kallsberg og Óla Breckmann, sigur tað seg sjálvt, at Konservativu flokkurin ikki longur kann fáa stuðul frá føroyskum fólkaflokksmonnum. Alt annað vildi verð skomm og djúpasta undirbrotligheit.

SAMANUMTIKID virsir alt hetta, at Jóannes Eidesgaard, formaður javnaðarflokksins gjørdi rátt, tá hann gjørdi av ikki at leggja seg út í danskan innanríkispolitikk, nú føroysku umboðini blivu tungan á vágs-káluni. Formaður javnaðarflokksins hevur - hóast húðflettur og niðurgjörður av mongum - víst seg sum ein mann, tá hann tordi at standa við sitt. Vit ivast heldur onga løtu í, at ein av orsökunum til góðu avtaluna við danir er nettup leikluturin hjá Jóannes Eidesgaard. Hann var just tað neyðuga jambið, sum skuldi til at fáa menn sum Nyrup og Lyktoft á gildi og broyta kós móti Føroyum. Hesum eigur hann rós fyrri. Um tað ikki er skomm skapt í fólkaflokkinum - og ÓB aftur fer at atkvøða saman við teimum konservativu móti sosialistunum, so eigur umboð javnaðarflokksins á fólkatingi at umhuga stóðuna. Eftir avtaluna við danir, har hon sigur seg ikki vilja leggja seg út í føroysk viðurskifti aftur, eiga vit at sigga føroysku fólkatingsumboðanina sum eina heild, ósaman ger av, heldur ikki at leggja seg út í dansk viðurskifti. Men við ÓB ikki spæla við her, tí hansara fanatiska sosialistahatandi hjartaðvil tað, er bert eitt at gera hjá javnaðarumboðum og tað er at neutralisera atkvøðuna hjá ÓB. Tvs. at hann atkvøður just øvugt av tí, sum ÓB ger. Hetta skylda vit dansku stjórnini og okkum sjálvum. Bólturin er hjá Óla Breckmann og ikki minst Anfinni Kallsberg.

Sosialurinn

Viðmerking:

- Eitt nýtt tíðarskeið í samstarvinum millum Føroyar og Danmark

Segði Jóannes Eidesgaard, fólkatingsmaður m. a. undir viðgerðina av avtaluni millum Føroyar og Danmark í fólkatinginum.

En indgået aftale mellem to parter er gerne et resultat af foranliggende forhandlinger, der har som sigte at løse et eller flere på forhånd kendte problemstillinger. En indgået aftale indeholder gerne som resultat elementer, som forhandler og er indforstået med, og som er kompromisser i et forhandlingsforløb. Dernæst er det samlede resultat gerne en afvejning, hvor forhandlingsparterne har vægtet problemerne imod hinanden. Endeligt ved vi, at parterne accepterer et resultat, som dog sjældent er identisk med det, de gik efter. Kompromisserne er en afslibning af de forskellige ønsker. Det er vel politikkens formentste kunst.

Sådan kan man nok beskrive normale forhandlinger, hvor parterne hver for sig har integreret intakt og hvor tavlen ved forhandlingernes begyndelse er vasket ren, og hvor parterne sidder inde med nogenlunde samme viden og oplysninger om de aktuelle sager, der skal forhandles. D.v.s. at udgangspunktet ved forhandlingernes start er uafgjort, og hvor resultatet efter endte forhandlinger højest sandsynligt stadigvæk er uafgjort. Det er, hvad man kan kalde anstændige forhandlinger på ligefod, og hvor parterne lægger vægt på en gensidig respekt.

Men vi kender også den slags forhandlinger, hvor den ene part på forhånd er stillet op mod muren og står ansigt til ansigt overfor en modpart, der stort set allerede har formuleret det endelige resultat. Forhandlinger, der er foranligede af en bestemt begivenhed vil indtræffe, dersom man ikke før et bestemt tidspunkt, har opnået et på forhånd kendt resultat. Men andre ord, man er fanget af tidsfaktoren og et bestemt resultat. Det er, hvad begge parter ved, men den ene part er højest sandsynligt betydeligt mere afhængig af det givne resultat end den anden, som dertil med lethed kan sætte frem krav af forskellig slags, som den anden part ikke har råd at forhandle om, men er nødt til at acceptere for at opnå det andet nødvendige resultat.

Færøernes Landsstyre og Regeringen har siden 6. okt. 1992 indgået en række aftaler, som har været forårsaget af den svære økonomiske krise, der ramte Færøerne. Forhandlingerne i 1992 og 1993 var af den slags, som jeg sidst beskrev, mens den sidste, der blev underskrevet 10. juni, er af en helt anden karakter.

Det er for så vidt også første gang siden krisen, at

begge parter har kunnet gøre de fornødne forberedelser uden at være presset af truslen om en øjeblikkelig lukning af en bank e.l.

Tager vi hele forhandlingsforløbet siden okt. 1992, så vil jeg understrege betydningen af den økonomiske ryddelse, som den danske regering har ydet det færøske landsstyre ved at yde de fornødne lån. Det gjorde, at bankkrisen ikke udviklede sig til et totalt økonomisk kaos på Færøerne, men at man beholdt det færøske pengesystem nogenlunde intakt.

Dette initiativ er vi meget taknemmelige for. Jeg mener også, at den økonomiske hjælp i form af danske statslån til landsstyret gav det færøske folk en bevidsthed om rigsfællesskabets værdi i en krisituation.

Men de mange detaljerede krav, der fulgte direkte i kølvandet af den økonomiske nød, gjorde, at forholdene mellem Færøerne og Danmark udviklede sig til et forhold, der mest af alt lignede forholdene mellem en debitor og en kreditor.

Disse krav og disse aftalepunkter afslørede klart en manglende viden og indsigt fra dansk side omkring færøske forhold. Man kan selvfølgelig tillade sig at være lidt bitter, når man tænker på, at det var i vores landsstyreperiode, at alle disse utroligt populære krav blev fremsat, og som desuden sidenhen ikke har vist sig at være særlig fornuftige eller hensigtsmæssige. Krav, der bevidst var en underminering af hjemmestyreordningen, og som klart har yderligere fremprovokeret kravene om ændring af de forfatningsmæssige forhold.

På Færøerne hersker der ikke meget tvivl om, at det var netop denne politik, der gav løsrivelseskræfterne vind i sejlene, og næppe har Republikkerne haft en bedre talsmand end den danske regering. Pragmatismen blev tvunget tilbage af stemningerne. Det er et faktum, som vi kun kan tage til efterretning.

Derfor er jeg utrolig glad for, at man ved denne aftale har rodet bod på disse problemer. Man har for det første annulleret de bindinger, der lå i de gamle aftaler, og desuden har man overdraget både Finansieringsfonden og Erhvervsudviklingsinstituttet til Færøerne. Det er vel et af de helt store aktiver i den nye aftale, som giver os muligheden for selv at gå i gang med en fremtidig udvikling af det færøske samfund. Og denne frihed og be-

værgelsesmulighed er et klart incitament til større ansvar for egne forhold.

Så endnu en gang vil jeg understrege det uhyre store betydning nemlig denne del af aftalen har for det færøske samfund også nu, hvor vi står på vippen til en mulig færøsk olieindustri.

I morgen bliver denne aftale enstemmigt vedtaget i Lagtinget. Alle partier er enige om, at det er en god aftale, selv om der er enkelte bemærkninger til dele af aftalen. Sambandspartiet til den del, der omhandler de forhandlinger, der skal være omkring landsstyrets ønsker om færøsk suverænitet, og vores parti har påpeget det manglende eksakte resultat af en endelig forhandling relateret til bank-sagen.

Men som jeg sagde ved behandlingen i Lagtinget, så er denne aftale et genialt politisk dokument. Den giver den danske regering mulighed for at sige, at de økonomiske lempelser, der findes i aftalen, stammer fra gældsafviklingen, hvor regeringen har et klart mandat fra januar i år, som siger, at denne skulle afvikles med hensyntagen til færøsk økonomisk bærekraft.

Hvad banksagen angår, så vil den blive afsluttet med det resultat, forhandlingerne mellem regeringen og DDB vil nå frem til, eller hvad en retssag vil føre til. Længere er den historie ikke.

På Færøerne derimod siger landsstyret, at samtlige økonomiske lempelser stammer fra banksagen, da landsstyret ikke kunne gøre noget krav gældende mod regeringen undtagen i banksagen. Med gælden havde man ikke noget krav.

Så aftalen er genial, da man kan have hver sin fortolkning.

Jóannes Eidesgaard, fólkatingsmaður

ing, og hvor det er umuligt at konkludere noget om, hvem der har ret eller ej, for faktisk har begge parter nogenlunde ret og nogenlunde fejl i denne vurdering. Resultatet er en diffus kombination af kompensation og en aftale om gældsafvikling med hensyntagen til den økonomiske bærekraft.

En aftale, hvor hovedelementet af den økonomiske del er en sanering af gæld belaster vores stolthed som folk betydeligt mere, end hvis der kun var tale om en kompensation i banksagen.

Jorden var godet, og tiden var moden for en sådan aftale. Den bør betragtes som et punktum for det, der faktisk skete, og den bør betragtes som begyndelsen til en ny periode i forholdene mellem Færøerne og Danmark. En periode, hvor vi skal prøve at finde os til rette i et andet tilhørsforhold end det kendte.

Og denne aftale er et udmærket og passende udgangspunkt for de nye relationer mellem Færøerne og Danmark.

Jóannes Eidesgaard, MF

Knívahvessari

Heimsins kvikasti knívahvessari. At brúka bæði innan- og uttandura, t.d. tá ið tú fæst við fisk, umboð á bátinum, í kokinum, í havanum o.m.a.

RUSTFRITT STÁL!
LIVLANG GARANTI!

Eftir uml. 10 sekundum kanst tú hvessa øll sløg av knivum. Eisini knivar við sag ber til at hvessa. Lætt, skjótt og einfalt.

Ring, send fax ella bilegg her:
stk. knívahvessarar á 94,-
Navn: _____
Búst: _____
Bygd/byur: _____
Heil- og smásala:
Pf. Herman Winther
240 Skopun • Tlf. 361620 • Fax 361158

BERT TILBOD 94,-